

En radikal människosyn

Per Ivar Moe

Skoldemokratin under
luppen

ny värld

I BILD

NR **1** 1968

Tidskrift för Moralisk upprustning

TIDSKRIFT FÖR
MORALISK UPPRUSTNING
Utgives av IDÉ och KULTUR

Utkommer en gång i månaden

Nr 1 - 1968

I redaktionen
Finn Harald Wetterfors
Jan Franzen
Gunnar Wieselgren
Lennart Sjögren ansvarig utgivare

Nordiska medarbetare
Einar Engebretsen Norge
Keld Jørgensen Danmark

PRENUMERATIONSPRIS per år (12 nummer)
Sverige kr 20 —
Danmark dkr 25 —
Finland mk 17 —
Norge nkr 25 —

SVERIGE
Sveavägen 34 VI Stockholm C
Postgiro 70 61 90 Tel 08/10 34 56

FINLAND
Postgiro 11 20 95 Helsingfors

NORGE
Inkognitogata 32 Oslo 2
Postboks 1243 Vika Oslo 1
Postgiro 12 579 Tlf 44 64 78

Fotografier och teckningar med tillstånd av
Sid 1 Aftenposten 2 Einar Engebretsen
5 David Channer 8-9 Aftenposten Leif
Hovelsen 10 Danielle Maillefer

© NY VARLD I BILD

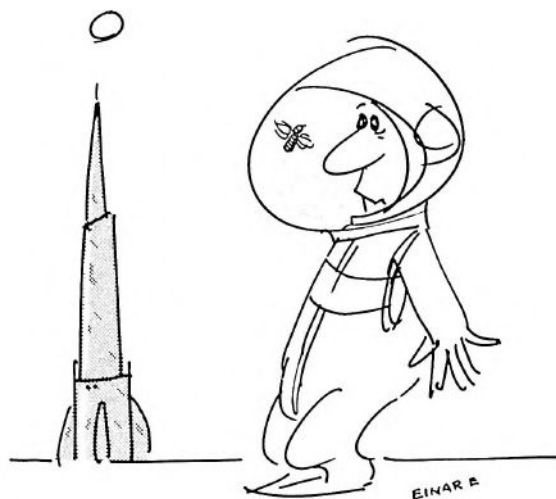
Tryck Frank Varding Sarpsborg

Fran och med detta nummer framtrader NY VARLD I BILD i något forändrad och som vi hoppas intressantare gestalt. Men tidskriften redigeras även i fortsättningen efter samma linjer som hittills.

I detta nummer har vi lagt an på att ge våra läsare glimtar från Norge och norsk debatt.

Bilden på omslagssidan

Det norska skridskoasset Per Ivar Moe på Bislet i Oslo under VM 1965, som han vann idag siktar skridskomastaren mot nya mål. Den poängsumma han vill uppnå galler inte världsmasterskapet utan studentexamen. I intervju på sidorna 8-9 säger han att det är den helhjärtade insatsen som utvecklade och tillfredsställer antingen den görs på skridskobanorna eller i skolbanken.

Små saker kan hindra
en från att nå de höga
högjerna

Två människor

1968 — de mänskliga rättigheternas år. Kampen för alla människors rätt till tankefrihet, yttrandefrihet, religionsfrihet etc skall föras med stor kraft — och det med rätta tal kommer att hållas, resolutioner antagas, kommittéer tillsattas. Många kommer också att satsa pengar, sin hals och sin egen frihet.

Men hur brukar vi friheten, vi som har den? Dess missbruk slacker ut hoppet hos miljoner människor som är undertryckta och bereder väg för nya tyrannier.

Tva norrmän har uttalat sig om vad som skall till för att ge friheten ryggrad och expansionskraft. I ett tal till arbetarna vid deras demonstrationsmarsch i Trondheim 1885 sade Henrik Ibsen:

»Annu återstår det mycket att göra innan vi kan säga att vi fått verklig frihet. Men vår nuvarande demokrati kommer knappast att forma att lösa uppgifterna. Det måste komma in ett adligt inslag i vårt samhällsliv, i våra ansvariga myndigheter, i vår riksdag och i vår press.

Jag tankar naturligtvis inte på bordsadeln och inte heller på pengarnas eller kunskapens adel och inte ens på formågens eller begåvningens adel. Nej, jag tankar på karaktärens, sinnets och viljans adel. Endast den kan frigöra oss.»

Fridtjof Nansen skrev: »När jag söker efter den djupaste orsaken till världens nod, så stannar jag inför detta Broderskarleken som en drivande kraft i världen är borta. Den tycks ha försvunnit från jordens yta. Världen är fylld av hat, av avund och misstro mellan individerna mellan klasserna, mellan nationerna, och jag ser ingen annan räddning för mänskligheten än att broderskarleken pånyttfödes.

Det kanske kan låta barnsligt, nästan sentimentalt. Jag tycker mig se politikerna rycka på axlarna. Vackra ord har aldrig kostat något, men vad vi behöver är realpolitik. Ja, realpolitik! Jag är också realpolitiker — av hela mitt hjärta — jag intresserar mig levande och uteslutande för verkligheten. Men ingen realpolitik i ett civiliserat land är tankbar utan att den grundar sig på broderskarlek — omsesidighet, hjälpsamhet, tillit. Det är den klippa på vilken all mänsklig samvaro måste byggas, den materiella så väl som den andliga — handel och industri, likaval som konst och vetenskap.»

EN RADI- KAL MÄN- NISKO- SYN.....

Av Jens J Wilhelmsen

»Kulturrevolutionen«, säger ordföranden Mao, »syftar till att utplåna idén om jaget så att människan arbetar av ren kärlek till kollektivet och inte för materiella förmåner»

Det är en målsättning som man måste respektera. Den mirakelmedicin som skall åstadkomma förvandlingen består av en kombination av kollektivisering och en träning i Maos tankar. Resultatet skall bli ett samhälle där en osjälvisk och revolutionär installation till samhället blir permanent.

Tron på att en sådan förändring kommer att äga rum har inte Mao uppfunnit. Karl Marx lärde om att kommunismen kommer att leda till ett klasslöst samhälle där staten dör bort, därför att den inte behövs, bottnar i samma förväntan.

Det finns väl ingen statistik på hur många i Sovjetunionen fortfarande tror på detta. Men det är klart att Krustjevs avslojanden av stalintidens ögarningar 1956 gav upphov till många tvivel som fortfarande ligger och jaser i den ryska folksjälen. Dessutom är det frågan om framtiden. »Den yngre generationen har inte gått i den revolutionära kampens hårda skola«, säger partichefen Leonid Bresjnev, »och har inte blivit så hardad som den äldre generationen».

Hans bröder i tron statsminister Kallai i Ungern uttryckte sig ännu klara: »Vårt största problem är och förblir ungdomen. Deras ideologiska

likgiltighet inför vår stats och vårt partis behov är skrammande. Vem kommer att bygga vidare på det vi har uppnått genom vårt socialistiska arbete, om det fortsätter på det här sättet?»

Det är andra toner än Marx optimistiska tro på att generationer av allt mer ansvarskännande och solidariska människor skulle komma efter varandra, så snart man hade avlägsnat kapitalismens förråande inflytande. Det ser inte ut som om Osteuropas ungdom utan vidare skulle vilja marschera i sina faders kommunistiska spår.

Det är nog besvikelsen över detta faktum som varit barnmorska för Kinas kulturrevolution. Maoisterna vill förhindra att revisionistiska baciller från Sovjetunionen skall nå Kinas ungdom och ta död på deras revolutionära glöd. Maos vaccin är att ge ungdomen revolutionär erfarenhet och låta dem hardas i kampen mot de krafter som motarbetar honom.

Ingen anledning till hogmod

Det är många som på grund av de övergrepp som begåtts i »den stora socialistiska kulturrevolutionens» namn har lett åt den beteckningen. Men vill inte Mao genom ordet »kulturrevolution» stryka under att det har inte rört sig om en rent politisk aktion utan om en kamp om människornas installation och målsättning? Han siktar på något ännu mera långsyftande än en total kontroll av 750 miljoner människor. Han vill *förvandla* 750 miljoner människor och ge dem ett nytt sätt att tänka och leva på.

Kommer Kina att lyckas där Sovjet misslyckats? Knappast. Ty de har en sak gemensamt. En skev människosyn. Tron på att ett nytt sätt att organisera samhället skall förändra människan själv har inte visat sig hålla streck, varken i öst eller i väst.

Vårt eget århundrade har avlivat många utopier. Det första världskriget gjorde slut på det forra seklets blinda framstegstro. Med Internationalen som stridsrop gick så kommunismen igång med att ena mänskligheten på grundval av den vetenskapliga marxismen. Idag kallar de två främsta representationerna för samma vetenskapliga marxism varandra för »fascistiska fåhundar, blodtorstiga imperialister, smutsiga svin, hyenor och bastarder». Man kommer att tänka på en vis man

som sade: »Att satsa på en förändring av människan är kanske en trosakt. Men att tro på en förändring av samhället utan en förändring av människan är darskap».

Den vastliga världen har ingen anledning att yvas över kommunisternas dilemma. Vår egen historia under detta sekel är historien om en civilisation som förrätt den kristna livssynen, den officiellt proklamerat. Det faktum att många ungdomar idag menar att de med hjälp av narkotika måste för sätta sig i ett annat sinnestillstånd för att få något ut av livet visar hur fatigt den rika västern har blivit och hur falska de värden är som de flesta av oss bygger på.

En historisk chans

Är då mänskligheten dömd till att fortsätta sin historiska väg mot vald och undergång?

Jag har en amerikansk vän som växte upp i Kina. Där lärde han känna Michael Borodin, den store strategen och revolutionären som var Sovjetunionens man i Kina under 20-talet. En dag då min vän kom på besök till Borodin satt denne och läste Bibeln. På min väns förvånade utrop svarade han: »Jag studerar alltid Paulus. Han var en av alla tiders största revolutionärer». Så vände han sig plötsligt till amerikanen och utropade: »Men kan ni visa mig några som Paulus i världen idag? Om de hade funnits skulle vår revolution kanske inte ha varit nödvändig». Borodin trodde inte på att den kraft som drev Paulus fungerade i hans egen tid. Men han var tillräckligt realistisk för att förstå att den utgjorde alternativet till den revolution han själv kampade för.

I dag söker den kommunistiska världen efter nyckeln till en mera osjälvisk och ansvarsmedveten människotyp. Västern kan inte erbjuda dem någon nyckel, om det själv vänder ryggen till moraliska normer och all annan auktoritet än den som för ögonblicket passar den. I så fall missar den en historisk chans att svara på några av de frågor som gör den kommunistiska världen rädslös, och att därigenom lanka in utvecklingen på nya vägar. Och det är en chans som kanske inte kommer igen. Det är på det området som våra egna moralanarkister befinner sig i otakt med verkligheten och med tidens behov.

Forts. sid 14

Kan Ceylon få skäppan full?

VIJITHA YAPA, en ung ceylonesare, berättar om ett projekt för sitt lands utveckling

Ceylon är ett bordigt land. En gång kallades det Osterns spannmålsbod. I dag går 50 % av importkostnaderna till livsmedel. Uppskattningsvis ligger 200 000 tunnland för kafé, därför att ingen vill odla upp dem. Medelskorden per tunnland är $\frac{1}{3}$ av vad man får i Japan. 600 000 ton ris importeras varje år från Kina.

Landsbygden har berövats många av sina bästa söner, medan huvudstaden Colombo översvämms av arbetslösa, otillfredsställda människor. När man genomgått grundskolan, anser man det under sin värdighet att arbeta på fälten tillsammans med sina föräldrar. Jag vet också att många föräldrar förbjuder sina söner att arbeta på gården, då de måste upprätthålla sin nyvunna status.

Vår fiskerinäring är i samma läge som vårt jordbruk. Fast Ceylon är en ö omgiven av en fiskrik ocean, importerar vi fisk.

Arbetslöshetssiffran är nu upp till 600 000. Bland dessa finns en stor del ungdom med skolutbildning. »Denna befolkningsgrupp, som skulle kunnat vara den största tillgången för vår

ekonomi, visar sig nu vara vår största börda,» sade nyligen vår finansminister.

Vi skulle lätt kunna bli ett självförsörjande land, som använder vår valuta för att möjliggöra en industriell utveckling. Våra begränsade tillgångar på råmaterial gör bli att redan etablerade industrier ej kan arbeta för full kapacitet.

Regeringens nya femårsplan går ut på att genom att erbjuda en garanterad inkomst söka locka 20 000 ungdomar tillbaka till landsbygden.

Man lägger upp moderna nyodlingsplaner och hoppas att landet skall bli självförsörjande 1970. Planerna för livsmedelsförsörjningen har givits framsta prioritet. Undervisningsministern har meddelat att jordbruk skall bli ett obligatorisk skolämne. Den stora frågan har varit hur man skall få fram människor som kan leda dessa planerade nya jordbrukscentra.

Inrikesministern foreslog att Moralisk upprustning skulle utbilda ledare för detta ändamål och starta en avelsgård i samband med ett utbildningscentrum, vilket kunde bli en modell

för projektet. »Moralisk upprustning kan göra vad ingen annan kan,» sade han. »Det är opolitiskt, konfessionellt obundet och kan få människor att arbeta tillsammans. Det kan ge eleverna den rätta motiveringen, låra dem ta ansvar och ge dem de nödvändiga tekniska kunskaperna.»

Statsminister Dudley Senanayake sade i en officiell skrivelse: »Detta centrum skall ge en karaktärsförstran som gör eleverna redo för ansvar och allt som fördras för att skapa ett företagsamt och lyckligt liv i ett samhälle. Det kommer att bli en värdefull hjälp för att få redan utbildade människor att återvända till jordbruket och för att höja livsmedelsproduktionen. Regeringen ger sitt fulla stöd åt Moralisk upprustningsplan att skapa en sådan avelsgård och ett sådant utbildningscentrum.»

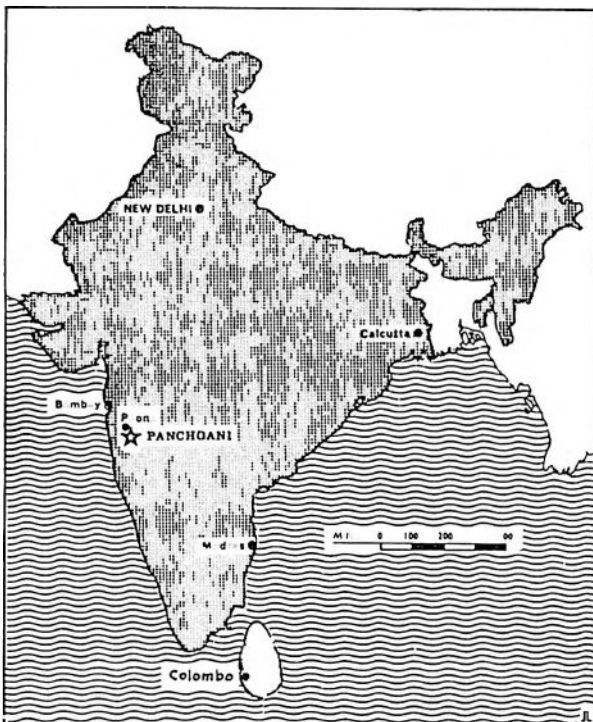
I januari 1967 fick man en tomt på 300 tunnland 9 mil utanför Colombo, och kunde påbörja arbetet. Man kallade det MI OYA centrum.

Regeringen har erbjudit sig att betala kostnaderna för deltagarna i de kurser som har ges på 3-6 månader. De som utbildats blir sedan ansvariga för jordbruksbyar på 100 personer vardera.

Ceylons gårdar är till stor del små gårdar. Vanligen kan lantbrukarna inte arbeta samman ofta på grund av gammal rivalitet eller avundsjuka. Detta är problem som även erfarna tekniker kommit till korta med. På detta nya MI OYA centrum avser man att även behandla frågan hur människors motiv kan förändras och att ge eleverna en större målsättning än egenintresset.

En framträdande ceylonesare, Devar Surya Sena, som bli även medlem av styrelsen för Ceylons Radio, är chef för projektet. Han säger att han räknar med de resultat som man har kommer att uppnå även skall komma andra asiatiska länder till godo, inte minst Indien och Pakistan.

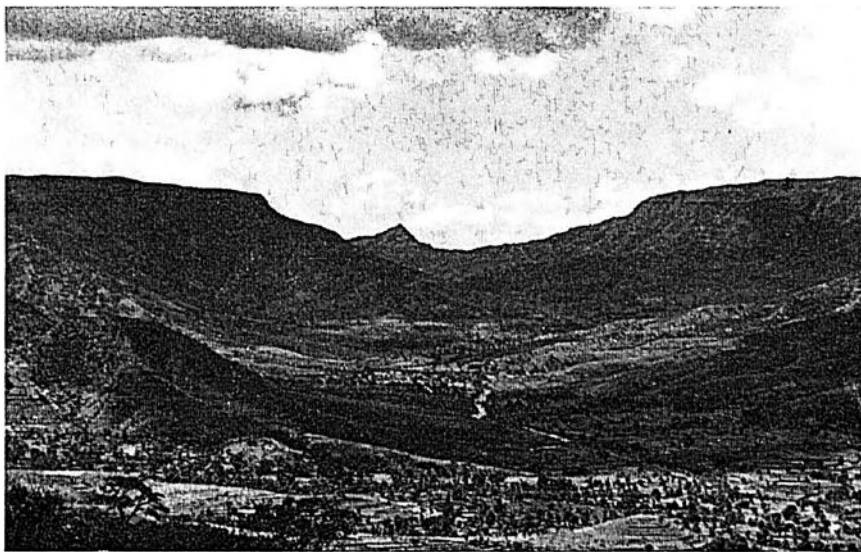
En delegation från MI OYA centrum kommer därför att resa till öppet landet av Indiens nya centrum i Panchgani i januari.

Den 20 januari öppnas ett nytt konferens- och träningscentrum för Moralisk upprustning i Panchgani, Indien, omkring 27 mil sydost om Bombay

Detta centrum ligger på en bergsplata i Maharashtramassivet 1400 m över havet. När det är färdigt kommer det att kunna harbagera och utspisa 650 människor. Den första byggnadsetappen, som just avslutats, omfattar en stor residensbyggnad.

Den som tagit initiativet till att bygga centret är den 34-åriga Rajmohan Gandhi, sonson till Mahatma Gandhi. Som chefredaktör för tidskriften HIMMAT och ledare för Moralisk upprustningsarbete i Indien har han under loppet av några år blivit en känd och omstridd personlighet i Indien. Nehru sade om Gandhi att denne hade skapat den kontakt med

Utsikten över Krishna dalen där Panchgani centret ligger

FOKUS FÖR ASIEN

Panchganicentret öppnas

Indiens ungdom som de politiska ledarna förlorat på senare tid. Men hans kompromisslösa kamp mot korruption och vanstyre har också skaffat honom fiender.

I ett tal till 75 000 människor, som samlats för att lyssna till honom på stranden i Bombay, sade Gandhi: »Vi har beslutat att skapa en stark grupp av unga män och kvinnor som lever riktigt, inte låter sig mutas med pengar eller makt och som kan leda vårt land. Det kan gå fortare än man tror.»

Jag är utled på folk som alltid skyller på kommunisterna, när någonting går gale. Intraffar en strejk, skyller vi på dem. Gör produktionen ner, skyller vi på dem. Är barnen upproriska, skyller vi på dem. Även om alla Indiens kommunister blev helgon och gav sig iväg till Himalaja, skulle vi ändå ha våra problem.

Lika utled är jag på uppfattningen hos en del att alla kapitalister borde avlivas och kastas i havet. Ty även om alla rika män i Bombay eller Indien sattes i fängelse eller likviderades, skulle fattigdom och orättfärdighet bestå. Mer valstånd skapas inte genom att sätta vare sig kommunisterna eller kapitalisterna i fängelse. Endast arbete skapar valstånd.

Vi måste starka och öka vårt svar. Vi måste också bygga upp en

Borgmästaren i Panchgani P. K. Savanti: »Moralisk upprustning har gjort oss mer ansvarsmedvetna och staden renare.»

Man har arbetat hårt för att bli färdig i tid med byggnaderna

annan sorts armé – en armé av män som givna revolutionärer, män och kvinnor som utan fruktan angriper orättvisor och korruption, därför att de inte är rädda för att få ljuset riktat mot sig själva, män och kvinnor som rigoröst tillämpar normer som arlighet, renhet och osjälviskhet i sin dagliga livsform, män och kvinnor som djärvt försöker urskilja den sanna rösterna i sitt inre, Guds röst, och lyder den.

Jag inbjuder er inte att gå en bekväm väg. Jag lovar er inte ett liv i överflöd. Jag lovar er en kamp långt hårdare än allt vårt land fick lov att

utstå under frihetskampen. Jag vill inte förolämpa er genom att utgå ifrån att ni inte vill offra. Med offer och utan fruktan kommer ni och jag att ge detta land ett nytt ledarskap.»

Panchganicentret har kommit till för att skapa detta ledarskap. Redo att gå igång med uppgiften tillsammans med Gandhi står 100 indiska ungdomar som givit sina liv till detta arbete och som blivit tranade under tre års tid. SUNDAY STANDARD, som är en av Indiens största tidningar, kallade Panchgani centret »det moderna Indiens största hopp».

SKOLDEMOKRATIN UNDER LUPPEN

Det jaser bland eleverna i skolorna på hogstadiet. De är inte nöjda med det sätt som skolorna leds på. De kräver mer demokrati. Det norska forsöks gymnasiet har gett denna debatt en mera vind i seglen.

Ny Värld i Bild har bett en grupp norska gymnastiser, lektorer och studenter att redogöra för sina synpunkter genom att svara på frågan

»Vad betyder demokrati i skolan och vilka krav ställer den på lärare och elever?»

Har är några av svaren, delvis i förkortad form

Brynjulf Handgaard redaktör för den gemensamma tidningen för alla hogstaringare i Lillehammer. »I vår tid har människorna i hög grad blivit brickor i ett enormt maskineri, som mycket få kan överblicka. Det finns många tendenser i tiden som tyder på att vårt specialiserade samhälle går mot ett robotsamhälle, en masstat styrd av intelligentsian.

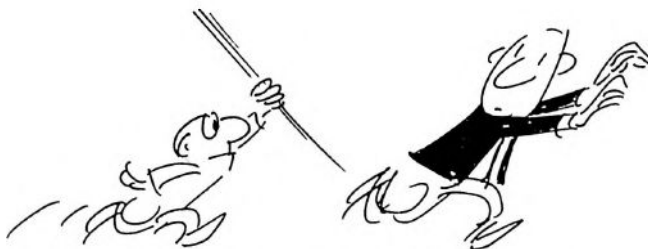
Det basta motgiftet mot en sådan utveckling är en uppfostran till demokrati. Om vi skall behålla demokratin så måste de som går till valurnorna vara självständigt tankande, ansvarsmedvetna människor, inte en flock faktaidioter som följer skalkon till vallokalen.

Har kan vi se hur betydelsefullt det är med demokrati i skolan. Men skolan är ju inte någon demokrati enligt min definition av ordet. Med en demokrati menar jag ett samhälle där folket är suveränt och styr landet genom fritt valda representanter.

Vi har ju elevråd och klassråd, som ett steg i rätt riktning, men dessa institutioner har varken lagstiftande, verkställande eller domande makt i det samhälle de verkar i.

Lärare och elever bör enas om att få hela vårt skolsystem förändrat. Så som det är idag gör skolan oss osjälvständiga och vi tvingas läsa under hotet av betyg och examina.

Vi måste få bort examen och få in nya ämnen som gör oss till självständiga och mogna demokrater. På det sättet kan vi behålla den gamla holländska styrelseformen och undgå införandet av den nya.»

John Hvidsten gymnastiser i Hamar. »Demokrati i skolan skall väl betyda att lärare och elever tillsammans söker komma fram till det undervisningssystem och material som ger eleverna det mesta möjliga under deras skolgång. Det allra mesta – inte bara av poäng, utan också av andliga såväl som rent praktiska värden. Man får ju, förutom att »slå i sig» kursen, försöka utveckla den enskildes personlighet – där det finns någon!»

Makten inom skolan

Vuxenauktoriteternas sonderfall är nära nog odesbestämt i ett samhälle där de vuxna beslutat ge sina efterkommande chanser till kunskaper och utbildning som de själva ofta bittert fått sakna. Allra minst utbildningssystemet självt kan vara opaverkat. Med disciplinbekymmer och annat för ögonen kan man tycka att processen går för fort men någon väg som leder tillbaka finns inte. Vi har ett växande tomrum efter auktoriteterna och det är utfyllt av detta som är det väsentliga i diskussionen om skol demokrati i betydelsen elevinflytandet.

*Dagens Nyheters ledare
den 12 januari 1967*

Det är av stor betydelse att skapa ett nytt och bättre förhållande mellan lärare och elever. Den patriarkaliska inställning som råder idag – med elevernas litet motvilliga beundran för det allvetande intellekt som befinner sig på andra sidan katedern – bör avlösas av en mer personligt präglad »människa till människa»-ton. Genomförandet av detta kräver ömsidig respekt och samarbetsvilja såväl från lärare som från elever!»

Lektor *Jostein Hogetveit* Hamar. »Förutsättningen för demokrati i skolan är disciplin, inte anarki, och vägen till disciplin går genom självdisciplin.

Demokrati i skolan innebär att både lärare och elev skall visa respekt för spelreglerna. Om man bryter mot dem måste det få konsekvenser. En lärare som med en cigarett i handen haffar en elev som smygrocker, är ingen sann demokrat. Rokförbudet i skolan måste gälla också för lärarna.

Demokrati i skolan betyder trivsel, Uppmuntran och beröm i rätt ögonblick kan göra under.

Skamt och skrätt skall inte förbjudas. Självironi måste få förekomma. Men ironi och sarkasm på elevernas bekostnad är ett dödande gift.

Demokrati i skolan betyder att både lärare och elev ställer krav först och framt på sig själv. Principiellt bör läraren kunna laxa bättra en eleven.

Både lärare och elev bör eftersträva inte popularitet utan saklighet.»

Truls Synnøve fjolarets ordförande för alla abiturienter i Bergen.

»Liksom landet i övrigt är uppbyggt och styrt enligt demokratiska principer, är det en förutsättning för en fruktbar utveckling att det mindre men likväl mycket viktiga samfund som skolan är, blir styrt enligt samma principer.

Demokrati i skolan betyder att alla som önskar får göra sig horda och bli förstådda. Man förfogar idag över alla de inrättningar som behövs för att realisera detta skoloråd, elevråd, gymnastisforeningar, skoltidningar och kvalitetsmankomster för föräldrar och elever. Felet med alla dessa inrättningar är att de inte är tillräckligt samordnade. De talar förbi varandra. Elevernas organ blir provocerande till sin natur. Skolans blir för anonyma.

For att detta förhållande skall kunna andras krävs det en radikalt ny inställning från alla parter. Från skolans och lärarnas sida krävs det att eleverna i högre grad accepteras som enskilda människor. Synen måste förändras från det överlagset överseende till det kritiskt accepterande. Men först och främst har eleverna en viktig uppgift. Det måste krävas av dem att de är reflekterande och vuxna, att de är öppna och värderande, och att de ser helheten, såväl i skolsystemet som i eget uppträdande.»

Einar Hogetveit gymnast, Hamar »Demokratin har ofta kallats »flertals diktatur». Demokrati i skolan betyder likväl inte att skolan skall styras av eleverna, även om de är i flertal. Lärare och elever kan här inte ställas på samma linje med varandra för vi elever är efter min mening för unga och oerfarna för att få oss pålagt ett sådant ansvar som det skulle medföra.

Med demokrati i skolan menar jag därför att lärarna fungerar som ett flertal och eleverna som ett fåtal, samtidigt som principen om fåtalsrätt att hävdade sina meningar blir genomförd. I praktiken betyder det att representanter för eleverna är med när avgöranden skall träffas om undervisningen och saker som angår dem själva.»

Turid Glaerum gymnast i Skien »Demokrati i skolan är att lärare och elever respekterar varandra som medmänniskor. Om eleverna fick vara med och besluta om t.ex. ordningsregler, tror jag det skulle medverka till att dessa i en större grad skulle följas. Endast om båda parter försöker första varandras problem kan det uppstå ett effektivt samarbete och demokrati.

Per O. Marheim Isaksen ordförande i gymnastforeningen »Nucleus» i Drammen i fjol »För att skolan skall bli demokratisk måste både elever och lärare andras på sig. Det kräver av eleverna att de blir mera vuxna och ansvarsmedvetna och att de kan se problemen även från lärarnas synpunkt. Lärarna på sin sida måste respektera eleverna och deras åsikter.

Elevernas önskemål måste få ett större inflytande på skolledningens sätt att disponera skolans medel och lokaler.

Ett genomförande av demokratin på bredare grundval i de lägre klasserna anses jag som föga önskvärdt.»

Morten Lie Hagen, medlem av styrelsen för gymnastforeningen i Porsgrunn »Demokrati i skolan kommer enligt min mening att innebära

- Att elevernas valda representanter får större befogenheter, bli rätten att vara närvarande vid de kollektiva sammanträden där disciplinfrågor behandlas,
- att eleverna på de högre skolstadierna får välja ämnen och ämneskombinationer oberoende av de nu existerande ämneskombinationerna,
- eventuell frihet från närvaroplikten på de högre stadierna,
- närmare samarbete mellan lärare och elever och en bättre miljö i skolan. Detta kommer att kräva att både lärare och elever accepterar stora förändringar i sitt sätt att tänka. De måste betrakta sig som delar av en gemenskap och inte som medlemmar av två skilda grupper. Eleverna måste uppfostras till självständighet, till att ta reda på vilka ämnen som är deras ämnen och till att inse att deras nya frihet betyder frihet under ansvar. Av lärarna kommer det att kräva att de blir mer mottagliga för kritik av sina arbetsmetoder, att de går i spetsen med gott exempel när det gäller precision, respekterande av rökbud på skolgården o.d. Här bör samma regler gälla för lärare och elever.»

Magne Bjørnerud hogstärningarnas ordförande Lillehammer »Demokratin innebär att individen i samarbete med andra utvecklar sig genom engagemang och aktivitet. Den levande demokratin är alltså en livsform, och den är en livsform som människan

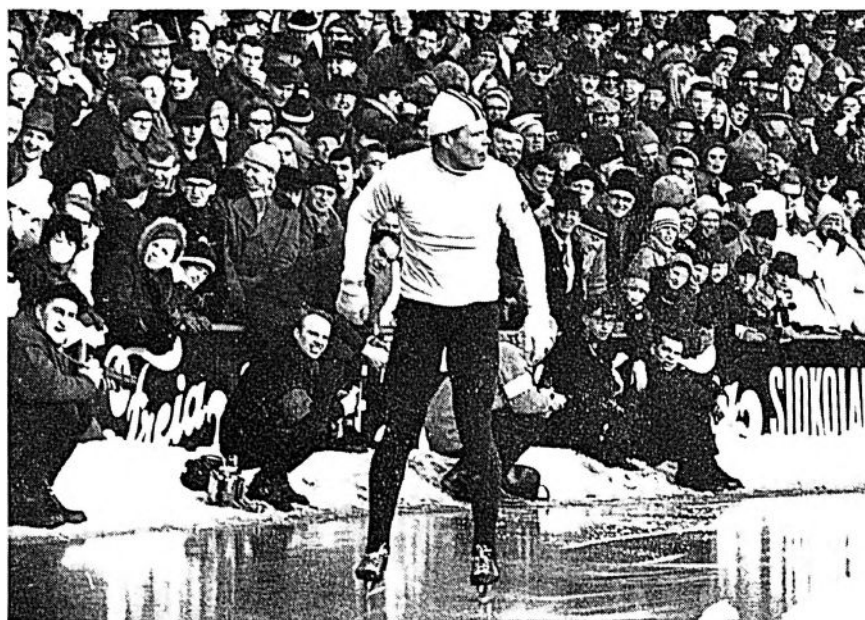
måste lära sig och som skapas genom den miljö hon lever i. När människor känner till demokratis livsform i sin närmaste omgivning kan de också förverkliga demokratis idé i de större sammanhangen.

Dagens skola är ett samhälle i miniature, ett samhälle där både lärare och elever kommer i kontakt med sina problem. Just inom skolans ramar bör det vara ett mål att uppfostra människorna till att vara aktiva medspelare i demokratin.

Undervisningen måste förmedla goda informationer om demokratis sätt att fungera, och den roll som näringslivets organisationer och de politiska partierna spelar i ett demokratiskt samhälle måste ges större utrymme.

Undervisningsmetoderna och skolans organisationsformer måste erbjuda eleven tillfälle till övningar i praktisk demokrati. På det sättet blir skolan ett pulserande samhälle, där eleverna tränas till att bli skickliga demokrater – demokrater som det stora samhället utanför skolan i framtiden kommer att få stort behov av i kampen mot expertsamhället.»

Lektor *Erling Forland* Oslo »Demokratin är en svarstyrelseform. Där för är det en illusion att tro att den finns där som genom ett trollslag i samma ögonblick som eleverna har fått del av ansvaret och medbestämmanderätten. Friheten att välja förut sätter formagan att välja rätt. Friheten från yttre regler och förordningar förutsätter ett inbyggt normsystem, karaktär och självdisciplin. Om dessa förutsättningar saknas kommer friheten att leda till anarki och elevdemokrati till elevdiktatur. Vi har sett tendenserna därtill både i Sverige och i Norge.

Från glatta isen
till svarta tavlan

PER IVAR MOE

INTERVJU
AV LEIF HOVELSEN

Vem kan väl glomma den 14 februari 1965 – den gangen da stamningen pa Store Sta nådde kokpunkten! Moe – Moe – Moe ljudet som askans dån utover Oslo

Den norska skridskosportens världs mestare och fantom, Per Ivar Moe – vad gör han idag?

Per Ivar är privatist på Bjørknes privata realskola och gymnasium. Han går på reallinjen och skall bli student till varen.

En tidig decembermorgon sitter vi och pratar på hans rum på Christies gate där han hyrt in sig. Det är ett medelstort rum med många böcker och lika många medaljer, pokaler – och silversaker som i fonstret till en stor juvelerarbütk.

– Du tycker om böcker, Per Ivar?

– Ja, jag har alltid intresserat mig för att läsa. Böcker ger kunskap.

Jag låter blicken svepa över Grimbergs 22 band, men Per Ivar har redan tagit innerkurvan. »Churchill har intresserat mig. Han var ju något av en krigare. I hans bok 'Ungdom' fann jag något som jag själv har upplevt. Churchill arbetade hårt. Han lärde sig att koncentrera sig, och han var mycket disciplinerad. Det måste jag också göra för att nå eliten på skridsko. Det är roligt när man träffar på böcker där sådana saker beskrivs som en del av det dagliga livet. Churchill har lätt för att skriva, och han går rakt på sak. Boken får en att förstå att livet kostar en något. Man får ingenting gratis. Man måste jobba hårt.»

Det är så sant som det är sagt, tan-

kar jag »Men hur trivs du på skolorna då?»

– Det var ovant att sätta sig ner vid skolböckerna igen efter så lång tid. Arbetsmetoderna när det gäller skridskoträning och laxlåsning är ju i högsta grad olika även om de i princip har någonting gemensamt. Så jag försöker arbeta efter samma linjer. Men när det gäller studieteknik så befinner jag mig nog på nybörjarstadiet. På skridskospraket skulle man kunna säga att jag befinner mig i juniorklassen.

– Försöker du alltså göra upp ett varvschema?

– Det blir hårt arbete. Kursen krä-

ver att jag läser 6–7 timmar om dagen. Jag börjar klockan 6 och tar realamnen först. Efter tre timmar äter jag frukost. Då läser jag också dagens tidningar. Det som intresserar mig är utrikespolitik, ekonomi och samhällsfrågor. Och genom att följa med i dagsfrågorna blir jag också bättre rustad att skriva uppsatserna i norska. Från klockan 10.30 läser jag laxorna i franska, tyska och de andra amnena. Efter det springer jag en tur ute i skogen. Jag måste ju hålla mig i form! På vintern åker jag skridskor eller skidor. Så äter jag lunch och vilar lite, innan jag går till skolan, där vi är mellan kl. 15.45 och 21.10.

Per Ivar Moe tillsammans med sina föräldrar

- Men veckosluten da?, inskjuter jag

- Da har jag också många laxor, men jag ordnar det alltid så att jag har lördagskvallarna fria Jag tycker om att gå på teatern eller på bio tillsammans med min fastmo Söndagarna, ja då måste jag ut i skogen Om min fastmo är ledig, kommer hon med Jag springar nog litet fortare än henne - men hon är duktig, tillaggar han med ett leende

- Du trivs alltså i skolan Men hur kom det sig egentligen att du började läsa igen?

- Varje pojke vill havda sig Jag började tidigt med att åka skridsko och jag tyckte det var roligt att tavlingsaka Så småningom förstod jag att jag hade chansen att nå toppen De praktiska och tekniska möjligheterna lade sig tillräta, så jag slog till Men jag måste avstå från andra intressen och satsa allt Psykologiskt sett är kanske ensidighetens väg en farlig väg, men man måste slå in på den, om man vill nå toppen Så jag levde och tänkte i skridsko - och nådde toppen, innan jag blev 20

Men under hela den tiden fick jag ingen chans att läsa När det så småningom gick bra för mig på skridsko, blev jag alltmer klar på att jag ville ha en utbildning Lusten att läsa hade blivit starkare Jag ville komma vidare, få veta mer om den värld vi lever i Så från att ha varit inkapslad i en ensidig idrottsvärld ville jag se nya horisonter och prova ny terräng

Jag hade ett par frågor på tungspetsen men Per Ivar lag annu en gång ett par skär framför mig

- Oftast är det så, säger han, att idrottsgrabbarna först får en grundutbildning, låt oss säga från 16 års åldern tills de blir 22, och sen satsar de allt på idrotten Självt tror jag att kroppen är starkast i 25 års åldern och att ens prestationsförmåga är som störst då, men eftersom jag hade turen att nå eliten vid unga år, så är det naturligt att jag vänder upp och ned på det hela och skaffar mig en utbildning efter idrottskarriären Och det tror jag att jag haft både nytta och glädje av På det sättet har jag lärt mig koncentration och effektivitet i studierna och jag har lagt mig till med de riktiga vanorna Jag är glad att sitta på skolbanken igen, och där har jag ju en väldig fördel framför de många som är skoltrotta, precis som jag var, när jag var 15

Men nu skall du ha kaffe, säger Per Ivar och försvinner ut i köket till sin omtanksamma fru Madsen

Det bjuds på nescafé i norska köp par från Porsgrunns porslinsfabrik Vi äter kex och har det bra och pratar om ditt och datt, även sådana fenomen i tiden som hippies, LSD, popmusik, långt här och skagg Per Ivar kommenterar »Jag tänker på något som Shetlands Larsen sade i en TV-intervju 'Kriget gav oss som var unga en chans att visa vad vi dog till Och jag anser att om vi skulle hamna i en sådan situation skulle många sätta skuldran till »

- Kan inte skolan göra något i det fallet? Vad tycker du t ex om skol demokratin?

- Ja, den är jag inte så insatt i Men jag anser att eleverna inte skall ha hela makten och att lärarens uppgift är att leda eleverna in på rätt väg Vi måste läras att använda den kunskap vi tillagnar oss och att utveckla ansvarskänslan Det är viktigt att vi elever får känna att vi betyder något att man räknar med oss Det gäller

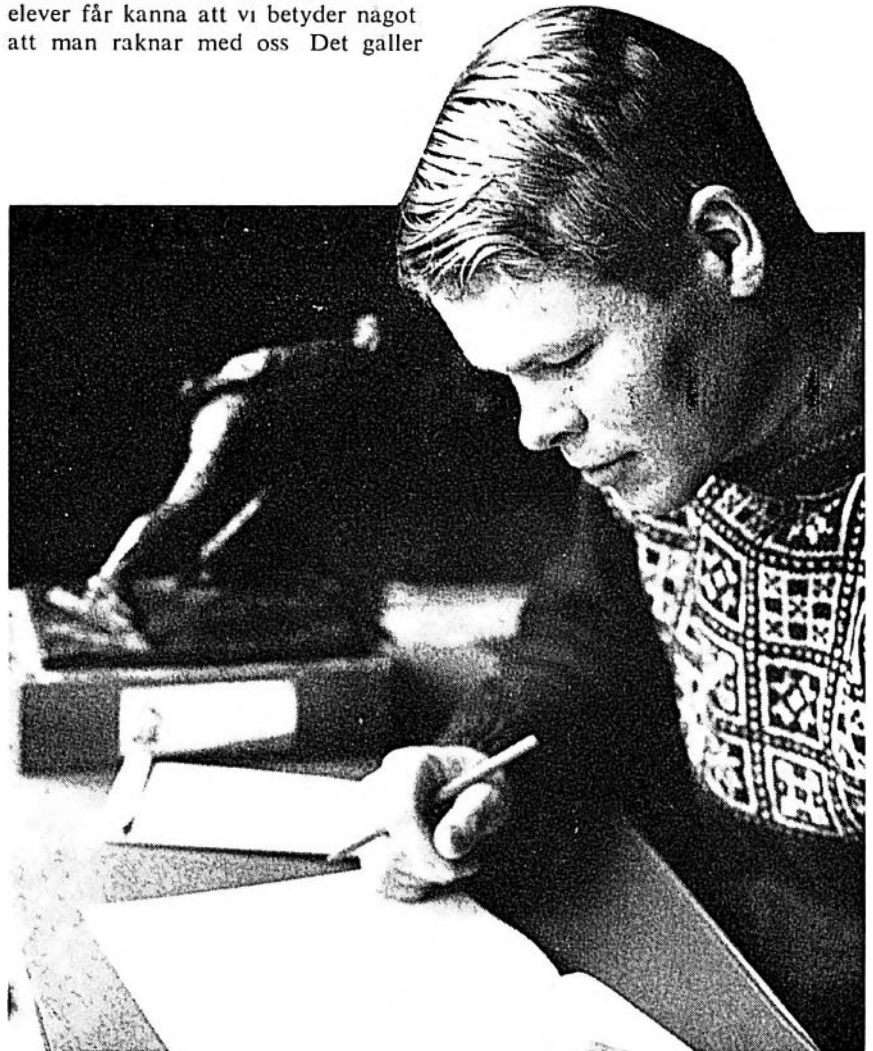
också samhället Massorna måste kunna att de har en andel

Haromdagen var jag tillsammans med herr Verkerk Han har uppnått allt som är möjligt för en skridskoåkare i vår tid Han skulle alltså inte ha någon anledning att lära sig mer Men han sade »Tranaren är min chef, och vi försöker i samarbete nå bättre resultat » Borde inte förhållandet vara det samma mellan lärare och elev?»

- Vad tänker du om din egen framtid?

- Nu är jag med i betygssjakten för att få en utbildning En utbildning som jag förresten är glad för Jag tänker bli ingenjör Nu hör jag till den stora massan som söker att bli antagen

Forts sid 14

I CAUX TACKLAS EUROPAS UPPGIFT

Ett 100 tal skandinaver deltog under nyårshelgen tillsammans med nära nog 1000 talet människor från 53 länder i en konferens förklarad till den lilla schweiziska alpbyn, Caux, 700 m ovan för Montreux vid Genevesjön

Oformellt och från de mest skilda utgångspunkter behandlades här Europas världsansvar baserat på påtagliga praktiska erfarenheter Utan ett vidgat världsansvar kan Europa bara vanta stagnation och tillbakagång, sådes det

En praktisk illustration till vad som här kan göras gav direktör Alfred Nielsen som representerade den danska träindustrin vid Int arbetsbyråns konferens för träindustrin i Genève under sommaren Han gav nämligen inför företrädare för både Öst och Väst Europa en exposé över de betydelsefulla resultat som uppnåtts genom ett befruktande samarbete mellan de internationella konferenserna i Genève och Caux

EEC-KOMMISSIONENS PRESIDENT, M JEAN REY, sade i sitt budskap till Moralisk upprustnings nyårskonferens i Caux »Europa får inte förlora synen för dimensionen av dess ansvar på grund av de politiska gränser, som för ögonblicket splittrar den gemensamma marknaden och de meningsmotsättningar som skiljer den gemensamma marknaden från dess europeiska grannar Ty Europa har ett avgörande ansvar för att skapa en bättre ordning i världen eftersom det är världens största importör såväl av industriprodukter som jordbruksprodukter och emellan Europa är utvecklingsländernas främsta marknad

Europa och särskilt EEC-länderna stod igår vid Kennedyrundan i Genève och ställs i morgon vid

UNCTAD konferensen (Förenta nationernas konferens för handel och utveckling) i New Dehli inför det faktum att man måste ge ett väsentligt bidrag till stabiliseringen av råvarupriserna, till finansieringen av hjälpprogrammen och till att genomföra en standardisering av preferenstillarna

Jag är personligen övertygad om att detta är riktigt, trots de svarigheter vi under de senaste veckorna upplevt i arbetet för att bygga upp ett nytt Europa Våra länder och våra gemensamma marknadsorgan kommer att lära sig hur de kan spela den roll man väntar sig av dem Det är med denna förhoppning som jag sänder Moralisk upprustnings konferens mina bästa hälsningar med önskan om framgång för dess arbete »

Bland övriga europeiska industriman marktes chefen för Philipskoncernen, Frederik Philips och John Craig, en finansdirektör i det nybildade statliga engelska stålbolaget

Jim Worthington från engelska Sjöfolksförbundets styrelse mottog stort bifall när han talade om behovet av människor som kunde göra snabb utrykning för att lösa konflikter på arbetsplatser i England En annan aspekt på vad som här kan göras för att höja den engelska industrins produktivitet gav samtidigt två metallarbetare som berättade hur de i sin indu-

stri med 35 000 anställda fått fram en vilja till en frivillig och ökad insats

Ett 50 tal europeiska pedagoger hade separata överläggningar, medan de 200 ungdomar som deltog i konferensen hade seminarier och diskussioner med representanter för 16 europeiska universitet och studenter från 6 arabstater

En afrikan som tillhörde black power rörelsen deklarerade att han i Moralisk upprustning – genom förvandling av människor – såg en stor möjlighet att åstadkomma rättfärdiga förhållanden genom våld

Schweizisk TV filmar en session av konferensen i Caux På plattformen förutom talaren Frederik Philips chef för Philipskoncernen representanter för Marocko Frankrike Schweiz England och Ceylon Tv om TV fotografen skymtar Jim Worthington medlem av styrelsen för engelska sjöfolksförbundet

Världens viktigaste hjärtoperation

Av den engelske dramatikern ALLAN THORNHILL hållet i Caux julen 1967

Vi har med hapet intresse foljt det djarva forsoket i Sydafrika att over fora ett manskligt hjarta fran en kropp till en annan Forst gladde vi oss och sedan sorjde vi med alla dem som pa ett eller annat satt haft att gora med det Det ar nagot oerhort markligt att vetenskapsman kan forlanga livet med några dagar och kanske snart med nagra ar

Men jag skulle vaga pastå att det finns en hjartoperation som kanske ar annu svarare och annu viktigare, och det ar att ge en manniska ett rent hjarta i stallet for ett forgiftat, ett hjarta fullt av karlek i stallet for bit terhet Det ar en operation som måste utforas i manniskor och i varlden i valdig skala Att gora doda manniskor levande – det ar Caux' uppgift Att astadkomma renhet i manskliga relationer som ar forgiftade Det kan ske Haromdagen laste jag i Bibeln »Jag skall giva eder ett nytt hjarta Jag

skall taga bort stenhjartat ur eder kropp och giva eder ett hjarta av kott,» – ma o ett sant manskligt hjarta som kanner, brinner, alskar och slass

Julen ar den storsta transplantationsoperation som någonsin har utforts i historien På ett satt som vi inte riktigt kan forsta, pa ett satt som vi alla med var skiftande bakgrund tolkar i termer vi bast forsta, gav Gud sitt levande hjarta till en doende varld Han blev en av oss Han steg faktiskt in i vart kott och blod Pa samma satt som dessa lakare satte in en ung, vital manniskas hjarta i en svag doende gammal man och fick det att fungera, for nagra dagar åtminstone, satter Gud in ett stort pulserande, alskande hjarta i oss och i manskligheten och får det att fungera for alltid Varlden lider av en hjartsjukdom Hjartat ar svagt Det ar kallt, fast det borde vara varmt Det ar upphetsat, fast det borde vara lugnt Nu ar det vår upp

gift och samtidigt ar det julens mening att se till att varlden far en stark, jamn och livgivande puls

Uppenbarligen kan den manskliga organismen stå emot och stota bort ett nytt hjarta Den kan kampa emot just det som haller den vid liv Det ar precis vad varlden ar i fard med nu Varlden stoter bort det enda som haller den vid liv Men vi kan ta emot det och i och med att vi gor det, kan vi också lara oss att dela med oss av vara hjartan Det fina ar att vi inte behover do, innan vi kan gora det I sjalva verket ar det bara nar vi gor det, som vi lever

Hur skulle det vara om vi kunde finna ett satt att ge foretagare och arbetare inom industrin ett nytt hjarta likaval som de svarta och vita raserna Nord och Sydvietnam likaval som Frankrike och England – alla under loppet av år 1968 Det skulle bli ett verkligt nytt år for hela varlden

Vietnamesiska studenter ber om hjälp

Vietnamesiska studenter vande sig nyligen till Moralisk upprustning for att finna ett satt att skapa enhet mellan olika vietnamesiska organisationer i Europa Tidigare forsok att forena dessa hade strandat på misstro mellan dem Konferenscentret i Caux kunde vara samlingsplatsen menade studenterna

Vietnameserna talade på konferensen forsta mote 1968 dar planer for en serie internationella konferenser i Caux fran maj till september presenterades

Representanter från alla kontinenter slot upp kring utmaningen från en kinesisk student »Ar vart mål for 1968 en radikal bestammelse for Moralisk upprustnings varldsrevolution?»

»Den utarmning som moter millioner vietnameser dessa kalla nyars dagar, kommer att fortsatta så lange de ideologiska konflikterna som skiljer manniskorna forblir olosta,» sade Tran Viet Dzung med stud i Paris »Moralisk upprustning far manniskor att forstå att de ar medborgare i hela varlden inte bara i ett land »

Biologistud Li Zuoc Hong, också från Paris sade »Vi måste angripa detta problem som misstro utgör mellan vietnameserna i de olika landerna i Europa » Tidigare forsok hade varit

forgaves på grund av de manga villkoren parterna hade ställt mot varandra »Mitt hopp ar nu att vi kan forena folk med atskilda uppfattningar har i Caux,» sade han

En annan vietnames, som ar ledare for en grupp vietnamesiska studenter i Europa, omtalade i Caux, att den vietnamesiska ungdomen har blivit mer och mer indragen i politiska intriger och våld efter president Diems fall Sjalv hade han avsatt sina motstandare och lejt gangsters for att vinna makt Han insåg att sadana metoder bara hade spritt mer fortvivlan bland hans folk Genom att praktisera Moralisk upprustning i sitt liv hade han nu funnit ett satt att ratta till det som han hade gjort fel

En man från Cambodja, som satt vid sidan av vietnamesen reste sig »Pa denna grundval kan vara båda lander, som har varit fiender så lange arbeta tillsammans » sade han

Saxat och citerat . . .

DETTA PROBLEM AR KANSKE DET som — direkt eller indirekt — mer än något annat upptar forskarna inom »den tredje kraften». Vem är jag? Vem är jag egentligen? är frågor som allt oftare riktas till psykologer och psykiatriker av människor som konsulterar dem. Att ge ett klart och otvetydigt svar på detta kommer nog att ta lång tid för forskarna. Men det område inom vilket svaret måste sökas tycks vara ganska klart avgränsat. Svaret kräver att jag har en norm till vilken jag ställer mig själv i relation, en norm att jämföra mig med. Ju närmare denna norm är det absoluta, dess bättre är det. Jämför jag mig med mig själv i förhållande till något relativt leder det bara till osäkerhet i mig. För då kommer jag att brottas med tvivel om vad som är rätt och fel. Det som är fel i dag kan vara rätt i morgon, osv. Vid den relativa normen får jag inte den fasta hallpunkt jag behöver. Hur psykologerna menar denna norm är eller hur den bör vara skall vi inte gå in närmare på. Bara detta bör preciseras. Ju närmare normen ligger det absoluta, desto lättare är det för mig att finna det svar jag söker.

Nils Grendstad Norges
lärarhögskola i «Prismet»
tidskrift för skola och hem

VI KAN NOG ENGAGERA OSS I internationella frågor. Men det är ett halvhjärtat engagemang. Vår entu-

siasm är ett slags tidsfordriv och saknar insatsvilja. Det finns väl knappt något land i världen som slossar så mycket trycksvarta på problemet utvecklingshjälp och som delar med sig så lite av sitt relativt stora överflöd. Vårt skenbara moraliska engagemang i världen utanför är ett jättestort bedrägeri, som kan halles vid liv därför att vi är en kulturprovins i världens utkant.

Redan i Norges radio och i dagspressen markerar vi att utrikespolitiken är något kulturellt. Det är en mer eller mindre expertbetonad skildring av »den stora världen». Forgäves söker vi efter Norges plats i den stora världen. Var ligger våra intressen och möjligheter? Finns det någon akta kontakt mellan vår nation och andra nationer? Eller är det hela bara en fråga om säkerhetspolitiska analyser? Vilka praktiska möjligheter har vi att omsätta våra informationer i handling? Vi lägger stor vikt vid att hålla opinionen sakligt orienterad om handelseförloppet ute i världen. Men vad betyder dessa informationer bortsett från ett statusskapande bidrag till vår allmänbildning?

Fridtjof Frank Gundersen i
debattboken »Ny solidaritet»
H. Aschehoug & Co 1966

HAN SÄG DET SOM SIN PLIKT ATT ta stallning före och inte efter det att hans partikamrater hade gjort det. Han visste alltid vagen och bad dem följa efter. Resultatet var att Gaitskell-perioden var en spännande era i labourpartiets historia. Dess ledare engagerade sig i en oavbruten dialog med det parti som han gick i braschen för. Även om detta tillvagagångssätt inte är en garanti för lugn och ro, är det just det som behövs när det gäller att ge ett starkt demokratiskt ledarskap. Endast då kan stora förändringar i ett partis eller en nations inställning genomföras.

Finansminister Roy Jenkins
om den brittiska labourledaren
Hugh Gaitskell

VARLDSFREDEN AR ETT LIVSVILLKOR i teknikens tidsålder. Dess framväxt förvandlar det som förut varit utrikespolitik till världensinrikespolitik.

För att förverkliga den fördras en enorm moralisk kraftanstängning av oss.

Karakteristiskt för människan är viljans möjlighet att säga ja till målsättningar som korsar vara drifter. Frihet består i att kunna säga nej till sig själv för att tjäna ett större sammanhang. Alltså inte frihet från moraliska krav utan frihet för att motsvara moraliska krav. Men just i detta frihetens perspektiv upplever människan sin vanmakt. Själva förvisningen om frihet måste förankras utanför människan, d.v.s. i Gud. Det är väsentligt att denna frihet och frihetsförvisning bevaras om mänskligheten skall kunna skapa sig en meningsfull framtid.

Professor Karl Friedrich
von Weizsäcker i boken
»Tankar om framtiden»

Novosti Press

»AR DET MÖJLIGT ATT FÖRVANDLA den mänskliga naturen?

Ja, det är det. Detta var Gilbert Verdiers uppriktiga svar på frågan. Han är fransman till fodsels försäljare till yrket och en moralisk upprustare till sin övertygelse. Jag träffade honom av en tillfällighet under den brännande solen i Afrikas savanner.»

Så börjar ett av kapitlen i boken **Människan — hennes ideal och verkligheten**, som författats av Eduard Rosental, chefredaktör i Novosti Press och en av Sovjets främsta ideologer.

»M Gilbert Verdier tog fram en liten vaska från sin jeep. Det visade sig att vart han än reste hade han med sig litteratur som utgivits av Moralisk upprustning — rörelsen som startades av framlidne Frank Buchman.»

I nästa nummer av NY VÄRLD I BILD kommer boken **Människan — hennes ideal och verkligheten** att utförligare behandlas.

Australiens roll i Asien

Melbourne »Australiens roll i Asien» var temat för en konferens för Moralisk upprustning som började den 3 januari. Den nyligen bortgångne statsministern Harold Holt's bidrag harvidlag belystes i ett föredrag av konferensens ordförande, journalisten J R Coulter »Under sitt besök i Asien lyckades Holt övertyga de flesta av de asiatiska nationerna om att Australien var en del av deras kontinent, inte av en slump utan därför att hans land hade valt att bli det», sade Coulter.

Tidigare har Australien traditionellt varit närmare knutet till Europa, i första hand Storbritannien. Holt's insats för att ändra på denna inställning i Australien fick avgörande betydelse. I ett historiskt tal på en konferens för Moralisk upprustning i Canberra för ett år sedan redogjorde han för denna andrade inriktning och förklarade att hans land hade en väsentlig uppgift i Asien.

Materiell hjälp är inte nog

Swaziland Dr William Nkomo, grundaren av African National Congress Youth League, en revolutionär organisation som nu förbjudits i Sydafrika, öppnade nyligen en ungdomskonferens med deltagare från Lesotho, Swaziland och Sydafrika. I ett föredrag understroök dr Nkomo betydelsen av materiell hjälp till Swaziland, som i år blir självständigt. Men, tillade han, tidigare civilisationer har gått under, inte på grund av brist på materiella tillgångar utan därför att de genomsyrats av en dekadent moral.

»Tiden är inne för att vi skall börja leva som ett folk med storhet på en stor kontinent.» fortsatte den sydafrikanske svarte läkaren. »Vi har haft en tendens att tro att framtiden skulle vara sakrad så snart vi skaffat oss utbildning och tillagnat oss västerns materiella standard.»

Konferens i Sydnorge

Grimstad Under temat *Norges uppgift i atomaldern* inbjöd ungdom i Grimstad till en tre dagars nyårskonferens för Moralisk upprustning. Bland initiativtagarna var ordföranden och sekreteraren i gymnastiföreningen och ordföranden för årets hogstaringare (russerne).

Under konferensen arbetade man vidare på en musikalisk show, som ett femtital ungdomar i staden övat in under hosten och planer gjordes upp om ett besök i Caux, Moralisk upprustnings europeiska centrum i Schweiz, i sommar.

Fackföreningsmän till Indien

London Efter en inträngande vädjan om hjälp från indisk sida reste fyra engelska arbetare till Indien i december för att ge indiska kolleger del av sina erfarenheter hur man löser konflikter inom industrin. Förhållandena i indisk industri är svåra, och regeringen har inga medel att effektivt motverka splittringstendenser. Från New Delhi meddelades nyligen att 68 fabriker i Västbengalen stängts under loppet av sex månader på grund av valds handlingar.

De fyra arbetarna är aktiva fackföreningsmän inom olika förbund. En av dem, Jack Carroll är ordförande för transportarbetarna i Bristols hamn. Resan finansieras av vänner, kolleger och hundratals andra som på detta sätt vill hjälpa Indien. Delegationen har inbjudits av Rajmohan Gandhi.

En liknande insats inom indisk industri kommer två franska hamnarbetare att göra på inbjudan av Gandhi. De kommer från hamnstaden Nantes i västra Frankrike. De har tagit tjänstledigt för tre månader och reste till Indien på nyåret.

Sing Out i Tyskland

Goppingen Landrat dr Goes meddelade på en presskonferens att landstinget enhälligt godkände att Moralisk upprustning i Västtyskland får etablera ett nytt konferens- och träningscentrum mellan Stuttgart och Ulm. En egendom på 45 tunnland har förvärvat.

Detta nya centrum kommer i första hand att användas som bas för den tyska Sing Out rörelsen.

Engelsk barnfilm i TV i Malaysia

Kuala Lumpur Den engelska barnfilmen *Give a Dog a Bone* (Hunden och benet) visades den 23 december i Malaysias TV. Filmen har gjorts efter den engelska dramatikern Peter Howards musikal med samma namn. Med festliga färger, munter musik och mycket humor visar filmen hur motsättningar mellan människor kan rojas ur vägen och hur en självisk inställning till livet kan förändras till omsorg om andra människor.

Regeringens informationstjänst bistår med arrangemang av föreställningar runt om i landet och sänder ut filmen genom sina egna kanaler.

Skoldirektorn i det angränsande Singapore introducerade filmen vid en föreställning för 600 lärare.

Man kan inte nog betona att demokrati är en livsform som måste förvarvas genom en lång uppfostringsprocess. På samma sätt som hemmet bör vara demokratins vagg, bör skolor och universitet vara dess högskolor. Oavsett systemet när man inte längre än individen har nått i personlig mognad och självständighet. Där för finns det anledning att varna mot att ge eleverna en frihet och ett ansvar som de inte är mogna för. En sådan elevdemokrati kan komma att domineras av aggressiva anarkister som utnyttjar friheten för att riva ned de värden som demokratin vilar på.

Det vi därför idag främst bör inrikta oss på i vår skola är att utveckla personligheter som kan kombinera övertygelse och självständighet med respekt för demokratins grundläggande principer och värden. Sadana personligheter kan bara utvecklas genom att man uppställer mål som är stora nog att leva för. Det rör sig om något inte mindre än att bygga ett samhälle som kan bli ett monster för andra nationer samtidigt som vi tar ansvar för att avhjälpa utländernas nöd och skapar en värld av fria människor. Det borde vara skolans huvuduppgift att göra sadana mål levande och konkreta för eleverna. Först i ett sådant perspektiv kommer demokratin i skolan att fungera effektivt. »

Två årtusenden har inte producerat något bättre svar på människans dilemma än det Paulus gav. Paulus var tillräckligt radikal för att gå till roten. Han hävdade att människan måste fodas på nytt och han var själv ett exempel på att det kunde ske.

Är det nyckeln till det nya samhälle som Mao efterlyser? Det samhälle som först sätter den nyckeln i historiens lås – vare sig det finns i öst eller väst – kommer att öppna dörren för nästa steg framåt i mänsklighetens utveckling.

på skolorna och sådant avgörs av poäng, lottdragning och chansningar. Framtiden är en chansning. Men jag har lärt mig att mota motgångar. Jag har förlorat många masterskap, men jag har inte givit upp. Man måste fortsätta och inte vara rädd. Om jag förlorar i första omgången, tar jag nästa chans.

Per Ivar ser på mig med glimten i ögat, och i den finns både klokhet och kamplust.

– En junioråkare kan hålla sig i den klassen i flera år. Herr Verkerk t ex

tranade och tranade, men under mån- ga år nådde han inte något särskilt. Men så plötsligt kom det. Och den som hör till de bästa i juniorklassen blir inte alltid den bästa i seniorklassen! Men det kan också handa som med herr Verkerk, att den som misslyckas som junior kan nå toppen, om han inte ger sig. Samma sak gäller kanske, när det blir tal om utbildning.

– Jag tror på hårt arbete och att göra det som är rätt och arligt.

En fråga har länge legat på lur: »Var det roligt att representera Norge på internationella banor?»

– Första gången jag hade Norge på bröstet var jag väldigt stolt, omåttligt stolt. Jag sov i min träningsoverall. Och det var lika roligt varje gång att ha Norge på bröstet.

Idrotten har ett stort värde. Idrottsman kan tala med varandra och vara goda vänner. Samtidigt representerar de sitt land, och när de är på banorna satsar de allt de har av psykisk och fysisk styrka för att slå varandra.

Det viktigaste är att man lär sig att vara en ambassadör för sitt land – på banketter, utanför banorna, tillsammans med människor och inte minst på banan. Det är en hard och svarvåg. Det är därför idrotten kan betyda så mycket.

Det är också stimulerande, när hela landet lever med. Publikerna, pressen – alla är engagerade. Och jag var glad när det lyckades. Jag kände det liksom om jag lyfte upp både Norge och mig själv på en högre nivå. Man blev etta och gjorde samtidigt en insats för Norge. Det var ett stort ögonblick. Och det var en heder att få föra en lång och stolt tradition vidare.

– Vad minns du bäst från din aktiva tid?

– Slitet. Tavlingslusten. Kamratskapet – och så landet. Jag kanner Norge från sydspetsen till Nordkap. Jag har lärt känna människorna, från borgmästare till autografjagare. Jag har rest med båt, buss, bil och flyg. Jag har tränat i skogar och sprungit på fjällen – därför har jag lärt mig tycka om landet.

Och jag har förstått att även om vi är ett litet land så har vi något att ge. Vare sig världssituationen förvarras eller inte, så hänger det på var och en av oss att vi utvecklas som folk, att vara möjligheter tillvaratas och att vi blir en förebild för andra länder ifråga om frihet och fred. Som ett exempel på att det lönar sig.

LEGEMIDDEL

Forkjølelse, revmatisme, nervesmerter - forsøk...

ALBYL-
Enterosolubile

OVERTRUKNE ACETYLSALICYLSYRETABLETTER
Uten maveirritasjon fordi tablettene først løses opp i tynntarmen. Pakninger a 30 og 100 tabletter. På apotek uten resept.

A/S FARMACEUTISK INDUSTRI

Uten maveirritasjon

AGDERMASKIN

AKSJESELSKAP

Nodeland Songdalen, telefon 36 607, telex 6358

Avd kontorer

Langgaten 59 Sandnes, tlf 63 005 - Duestien 12, Skien, tlf 25 209

Gi barna

FFF

(FUHR FLYTENDE FRUIT)

SUNN
NÆRENDE
VITAMINRIK

RÅ EPLE/AFT - GIR HEL/E OG KRAFT

AS MOSVOLD SHIPPING CO.

SHIP OWNERS, OPERATORS, BROKERS,
KRISTIANSAND S

Office

Kristiansand S P O Box 52

Phone 21 060 - Telex 1823

SVAKSTRØM ER VÅR STYRKE

Vår spesialitet
Alt materiell for
avslutning av
svakstrømskabler

80 år som
spesialforretning i
svakstrømsbransjen

O. ØSTMO A.S

Radhusgt 3, Oslo 1

DRAMMEN GUMMISERVICE A/S

Gyldenløwes plass - Telefon 83 36 63

*Spiraldekkes suksess sist vinter gir oss visshet om
at vi har nådd frem til førsteklasses resultat*

- Maksimal gripeevne på snø og iset vei —
- Ferdigstøpte hull til pigger hindrer sprekkdannelse —
- Helgummiert —
- Når dekket har uttjent sin rolle som vinterdekk har man et gratis dekk til sommerbruk
- Spiraldekket lages idag slangeløst på verdens første slangeløse maskin

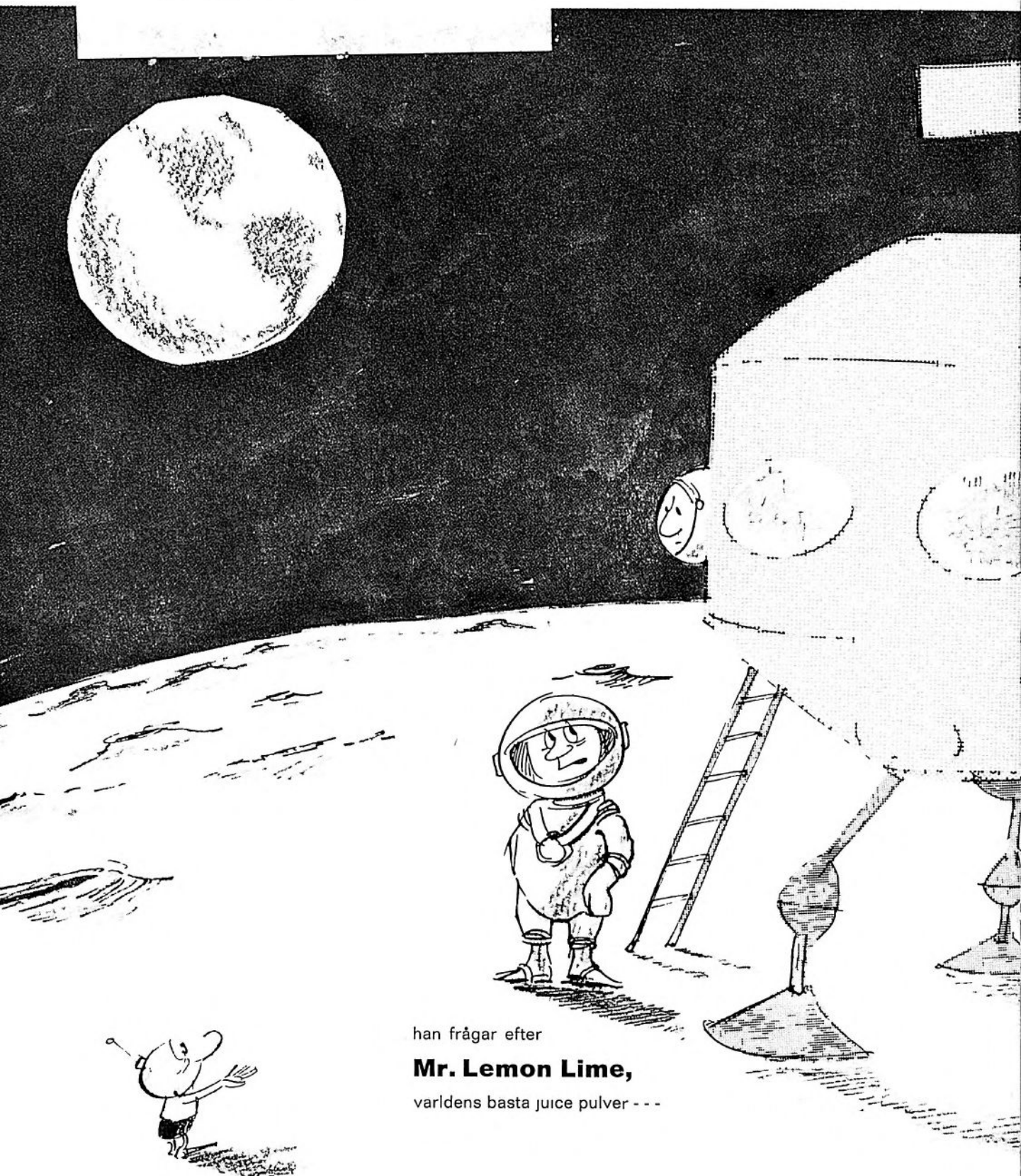
Tollef Bredal^{AS}

Wessels gt 8, Oslo 1

ALT I KJEMIKALIER

00 LENNART SJØGREN
18 DJURGÅRDSVN. 220-222
72 STOCKHOLM NO

C
C

han frågar efter

Mr. Lemon Lime,

vardens basta juice pulver - - -

Uppfriskande citronpulver naturell — latt att ha med på resan

Dernings AB
Goteborgs Frihamn